

VITI I I

— MARS 1929 —

Nr. 1.

NORMALISTI

JO NË DIJËN POR NË
VULLNETIN E FORTË
QËNDRON VLERA
E NJERIUT.
HERBART.

Drejtimi:
E përkohëshmjja "NORMALISTI,"
Shkolla Normale
Elbasan.

Shtypshkronja „Elbasani“
1929

Loti

Umsail!

Kur vendosëm botimin e kësaj së përkohëshmeje, i muerrëm para sysh të gjitha pengimet qi do të na dilshin; por tue menduem se „Normalisti „ do të jetë më tepër për Normalistat, i hymë me gjithë shpirt kësaj pune, tue shpresue se kemi me na ndihmue.

Pra ju lutemi që, në qoftë e mundun, të na dërgoni përveç pajtimit edhe dishka më tepër, tue mos harrue se „Normalisti „ ka nevojë edhe për landë.

Veçanërisht ju lutemi të kujdeseni me na gjetë edhe pajtimtarë të tjerë t' atij qarku.

Drejtimi

Qëllimi i ynë.

Prej kohësh na ka pasë shkue ndër meat neve axâ-nësvet të Normales për me nxjerrë një të Përkohëshme, ku të shkrueshim ndonji artikull, ndonji mësim të bâmë në Shkollë a ndonji shkrim tjetër pas fuqisë s' onë. Por nuk mundëm deri sot ta qesim mb' anë këtë qëllim nga shkaqe gjithëfarësh.

Këtij viti, ndonse të stepunë e të nguruemë, guxuem me e çue në vënd mëndjen dhe dëshirën t'onë tue botue " N o r m a l i s t i n „ , i cili shpresojmë të jetë guri i themelit të një ndërtese më të madhe arsimore, që do të mund ta ngrejë të tjerë pas nesh, shokë t' onë, e që do të zburkohet me kohë gjithënjë më mirë. Sepse ne e dijme mirë se e përkohshmëja e jonë nuk mund të ketë gojë qi të quhet si një gjë e kullueme dhe pa të metë së gjithash. Vet më qëllimi i shëjtë që kemi me bâmë dishka për të mirën e Arsimit është mjaft që të na japi zemrë për të punue me zell dhe për me tërhekë verejtjen dhe ndihmën e atyneve që e kanë në zemrë të mirën e Arsimit kombëtar. Më fort nga 90 e sa normalistë të dalun nga kjo almamater e jona, shokë t' onë të dashunë, presim ndihmën e përkrahjen për ta përmbajtë gjatë " N o r m a l i s t i n „ që do të jetë organ i tyne edhe i gjithë puntorvet t' Arsimit filluer.

Nxânës të dashunë

Tue çfaqë dëshirën e botimit të njij të përkohëshmeje, me qëllim që të vëni edhe ju një gur në ndërtesën e ardhshme t'arsimit filluer, bëni me të vërtetë një punë të lavdueshme, por më duket se merrni mbi vedit edhe një detyrë tjetër, pak si të randë. Sepse mbë një anë keni mësimet t'ueja të përditshme, mbë tjetër anë shkrimet dhe të prishunat, që duhen për të përmbajtë botimin e të Përkohshëmes.

Me gjith' ate, kur keni vullnet të mirë, dhe *vouloir c' est pouvoir*, dhe zell e zemrë për t'i u përveshë kësaj punë, më mban shpresa se do t' ja qëlloni mirë punës s'uej që keni kapë sot. Medje kjo punë e jueja kaq e bukurë në vehte do të jetë një si shkollë e dytë për ju, ku do të fitoni provën e duhun, për me kapë, në jetët praktike, edhe të tjera këso punësh, tue u-pshtetë krejt në forcat t' ueja.

Me këto mendime lus me gjithë zemrë që "Normalisti", të ketë jetë të gjatë dhe drita e vogël e tij të bëhet drita e njij fari të madh, që do të ndrisë gjithë udhën t'uej që do të ecni nëpër arsimin filluer, me qëllim që t' ja mrrini fillit t'uej të shjëjtë, i cili duhet të jetë themelimi i shëndoshë dhe naltësimi i arsimit filluer, se, me të vërtetë, sikurse thotë Diestervegu, atje ku lulëzon e përparon arsimi filluer, atje është shtrur udha për qytetnimin dhe përparimin e njij kombi.

Drejtori
A. Xhuvani

Me qenë i mërzitshëm është mëkata mâ e madhe e mësimit, thotë Herbart-i

Qi t'ja mbërrijë qëllimit të vet një mësues në punë të mësimit, duhet qi ta bájë n'atë mënyrë, qi të munden nxânsit me e kuptue aty për aty e me e përvehtësue lehtas atë; mirpo atëhere do të munden nxânsit ta kuptojnë e ta përvehtësojnë atë, kur mësuesi në të shjelluemit e 'tij, do mundë qi të ndjekë për të mirë të tij të gjithë ato parime e ato rregulla, qi na i përmend Didaktika për një mësues të mirë. Nji ndër këto rregulla, të cilën e porosisin me nxehësi po thue se të gjithë pedagogët, është edhe zgjimi i interesit në mësim, d. m. th. se çdo mësues kurdoherë duhet qi t'u nxisi interesin nxânsvet, sepse, po patëu interes për një gjá ata, atëhere do të kenë edhe vemendje në mësim, gëzim për atë, vullndet e dëshirë për punë e pra aq má lehtë do ta mësojnë atë; mirpo këte mësuesi nuk mund ta bájë tue e mbushë mësimin me shpoti e tue e stolisë atë me anekdote e përralla, por tue pasë nji personalitet nxitës, nji lândë të mirë të mësimit edhe nji të rrjeshtuem e nji të zhvilluem të mirë të kësaj lânde, d. m. th. qi, në qoftë se këto të trija do të jenë të vullt shme si mjete për të nxitë interesin e nxânsvet atëhere do të mundet mësuesi t'ja mbërrijë qëllimit kryesuer të tij; por në qoftë se, përkundrazi, këto të trija janë të tilla, qi vetëm i bijnë nji të mërzitun nxânsvet e kurrë nji interes, atëhere ai mësues s'ka për t'ja mbërrimë kurrë qëllimit të tij; nga dora e tij kanë për të dalë vetëm njerës pa edukata e pa aspak dijë e jo kurrë të tillë me arsye të lirë e me mendje të matun

Pra s'parit një mësues duhet qi të ketë nji personalitet nxitës: me anë të fytyrës së qeshme e me anë të kqyrjes së tij duhet t'i gëzojë nxânsit, me anë të lëvizjevet të tij duhet t'u nxisi interesin atyne e t'i bájë të padurueshëm për mësim, e jo kurrë nji të tillë qi vetëm t'i mërzi ata e t'i bájë të padurueshëm për mbarimin e mësimit.

Mirpo në qoftë se një mësuesi i mungojnë ato cilsi të personaliteti, e nuk mundet me i nxitë nxânsit për mësim, ky nuk do të ketë përfundime të mira në këte; me të vërtetë, po qe se mësuesi

rri gjithmonë i mërzitshëm përpara nxënësve; gjithmonë me fytyrë të vranët, pa i qeshë buza kurrë, pa tregue se edhe vetë ndien një interes për mësimin, pa bërë asnjë lëvizje, me t'ardhmen në klisë, ulët në karriket edhe ngrihet vetëm kur mbaron ora, qi të dali ja shët, etj, edhe sikur ky të mund qi ta zhvillojë mësimin në mënyrë n më të mirë e të përdori fjalët, qi i nxisin interesin nxënësve më tepër, nuk do të mund qi të nxjerri gjë në krye, pse ato fjalë aq interesante të tij, pa gjetun mbështetje e bashkëveprim ke personaliteti i mërzitshëm i tij, shkojnë pa lënë asnjë mbresë ke nxënësit. Mb'anë tjetër, edhe nxënësit, tue pasë parasysh kurdoherë një të tillë mësues me anë të fuqisë imitative të fortë të tyre, të bashkëveprim edhe me instinktin natyrorë, qi i shpije në të keqen (pas disa pedagogëve), do të bëhen edhe ata krejt si aji : Nuk do t'u qeshi buza kurrë, me të gjithë nuk do të shkojnë mirë e, veç këtyneve, po nuk kanë për të mësue asgjë, e e gjithë koha e vogëlis do t'u shkojë kot. A nuk është me të vërtetë një mëkatë e madhe qi n'ato zemra të njoma të njgalloset ndjenja e të mërzitunit, e e gjithë ajo trumë fëmijsh kohën më të mirë për mësim ta shkojë kot. ?

Edhe personaliteti më i mirë nuk do të mund qi të bënte ndonji gjë të madhe, në qoftë se ky nuk bashkohej me një mënyrë të të mësuesit interesante e intuitive. Pra për veç personalitetit nxitës duhet s' dyti: qi mësuesi të shvillojë mësimin në një mënyrë interesante : me anë të të folmes së tij të dashun e t'ambël duhet t'i gëzojë nxënësit e me anë të pyetjeve të matuna duhet t'u nxisi interesin atyne çdo dëshirë e vullnet për punë. Mirpo në qoftë se një mësues e bënë mësimin në një mënyrë të mërzitshme: flet gjithmonë vetë edhe me këte të folme, në vend qi t'u nxisi interesin e vetëveprimin nxënësve, përkundrazi ja pret çdo dëshirë e vullndet për mësim, flet me zë të ulët, sa qi nuk ndëgjohe fare prej nxënësve, u bënë pyetje të pacaktueme, të pamatuna e të gjyqta, në vend të shembullave konkrete u flet nxënësve rregulla e teori fare abstrakte, çdo gjë e le të pakuptshme e t'errët e i shtërrngon nxënësit qi të gjitha t'i mësojnë vetëm përmendesh, mësimin e merr si një gjë për të luejtë e shkon sipër e sipër, nuk u bënë aspak të folun horas e ushtrime rythnike, për me u-hekë turpin e frikën, por përkundrazi, tue i ndeshkue orë e çast, u shtije tmerin nxënësve të vegjël, e i le qi të flejnë mbi bankët, ky mësues edhe prej lëndës

mâ të mirë të mësimit nuk do të mund qi të qisi gjâ në krye: nxânsit e një të tillë mësuesi. Jo vetëm qi nuk do të nxânë asgjâ, por edhe tue pasë parasysh një të tillë mësues, qi nuk i nxit aspak edhe prej fuqis sugjeshive të tij, do të bâhen përtacë, çdo punë do ta nisin me mund të math edhe, mandej kur të bâhen burra, nuk do të jenë të zot qi të bâjnë v të edhe një punë fare të vogël. E me të vërtetë një mëkatë shumë e madhe është për nxânës qi t'i vuejnë këto të gjitha!

Po kurrë nuk mjafton qi një mësues të ketë vetëm cilsi të mira e të mund ta zhvillojë mësimin në mënyrë interesante, duhet, qi të ketë përfundime fare të mira, të jetë edhe lânda e mësimit prej vetiu interesante, sepse, po u bashkuen këto të trija, atëherë puna e mësimit do të vejë mbarë. Po qe lânda e mësimit e tillë qi vetëm t'i mërzi si nxânsit, atëherë mësuesi nuk do të mund të bâjë ashtu si të dojë, se me gjithë të përpjekunat e tij nxânësve do t'u shteret vemendja, habija do t'u shtohet, kujtesa do t'u dobsohet e mâ në fund interesi do t'u meket. Por me gjithë ate, kjo e fundit nuk ka aq rëndësi të madhe, se një mësues i mirë mund qi edhe prej lândës mâ të mërzi shme të qisi përfundime fare të mira.

Pra gjithë këto të këqija do të rrjedhin, në qoftë se në një klasë çdo gjâ do të jetë e mërzi shme; gjithë këto përfundime të këqija do ta damtojnë nxânësin krejt e do ta prishin si nga morali si nga mendja: do ta bâjnë një njeri me të tana të këqijat.

Po a nuk është me të vërtetë një mëkatë shumë e madhe, qi ata fëmijë të vegjël, në vend qi të fitojnë nga shkolla, përkundrazi të prishen krejt prej saj?

A nuk ka pasë me të vërtetë shumë të drejtë pedagogu Gjerman, Herbart i, tue kujtue gjithë këto të keqija, të thotë se me qenë i mërzi shëm është mëkata mâ e madhe e mësimit?

A: Andoni '29'

Arithmetikë, dhënë në klasën e II. t' Ushtrimores.

Thema: Radha e pesëshavet, mbledhje e zbritje
deri në 100 si përsëritje për themën:

SHUMIMI ME 5.

Shtjellim.

Mësuesi, porsa hyn në klasë, qëndron përpara nxënësve, i shikon të gjithë në fytyrë dhe, mbassi rregullon qetësin e gjithë klasës, fillon mësimin në këtë mënyrë: Mës. Kush di të më thotë se ç'ditë ishte dje? (bâhet pyetja e mandej caktohet nxënësi). Nxa. Dje ishte ditë pazari. Mës. Kush di pra se kush vjen ditën e pazarit këtu në qytet? Nxa. Ditën e pazarit vijnë shumë katundarë. Mës. Po a e dini ju se ç'bien për të shitë katundarët ditën e pazarit? Nxa. Ditën e pazarit katundarët shesin mollë, dardhë, gështenja... Mës. Mirpo katundarët bien edhe shumë gjana të tjera, që i tërheqin me litarë; a i dini ju këto? Nxa. Po, Z. mësues, katundarët bien edhe gjë të gjalla. Mës. Kush di pra të na numurojë disa nga këto? Nxa. Njësit numurojnë disa nga këto, si lopë, kuej, desh, cjep, etj. Mës. Po a e dini ju se kush i blen desht e cjept? Nxa. Desht e cjept i blen kasapi për t'i therë. Mës. Me të vërtetë dje kur shkoja rrugës pashë një kasap i cili iu afrue një katundari, që kishte vetëm dy deshë, dhe zuni të bajë disa fjalë me të; si thoni ju për se ka vojtun kasapi tek katundari? Nxa. Kasapi ka vojtun tek katundari se ka dashë t' i blejë të dy desht. Mës. Po me të vërtetë kasapi i bleu të dy desht; po sa thoni ju i ka ble? Mësuesi do t' u bëjë të tilla pyetje nxënësve me qëllim që t' i shtyjë të mendohen e të mësohen t' u japin vetë çmimin gjënavet; në qoftë se këta nuk ja qëllojnë ose nuk ja afrojnë numrit 100, çmimit të të dy deshvet, atëhere është puna e mësuesit, i cili duhet të kujdeset që t' i bëjë nxënësit të thonë vetë se kasapi i ka ble 100 kor. të dy desht.

Por që të bëhet mësimi intuitiv, e për një herë edhe interesant, duhet që mësuesi të ketë 100 kor., ose së fundi të presi më përpara 100 rrotulla kartuçi, të cilat të përfytyrojnë të 100 koronat. E për mos me humbë edhe vetveprimin e nxënësve, mësuesi

esi ngre dy nxânës: njanin e quen kasapin që i numëron të hollat katundarit dhe tjetrin e bân katundar me të dy desht. Kështu, bashkë me nxânësin që është emnue kasap e që i numuron të hollat katundarit 5 nga 5, fillojnë edhe nxânësit e tjerë të numurojnë horas në këtë mënyrë: 5 kor., 10 kor., 15 kor., ...
. . . . . 95 kor., 100 kor.

Mbassi të përsëritet ky ushtrim dy a tri herë, fillohet edhe puna e të numuruenit së mbrapshti prej 100 deri në 5, tue heqë gjithnji nga 5. Për të bân këto ushtrime do të merren prapë të 100 koronat dhe do të veprohet në këtë mënyrë: Mës. Sa korona mori katundari prej kasapit për të dy desht? Nxa. Katundari mori 100 kor. për të dy desht. Mës. Mirpo ai do t' i hithte në qese dhe kështu hoqi herën e parë 5 kor., dhe sa i mbetën pa hedhë? Nxa. Katundarit i mbetën pa hedhë në qese edhe 95 kr. Mës. Si e gjete këtë? (Pas pyetjes caktohet një nxânës). Nxa. Se katundari kishte 100 kor. 5 kor. i hoqi dhe i hodhi në qese, i mbetën edhe 95 kor. Mës. Por ai donte t' i hithte të gjitha paret në qese, prandaj hoqi edhe 5 kor. të tjera: tash sa i mbetën? Nxa. Tash i mbetën edhe 90 kor. pa hedhë në qese. Pas kësaj mënyre kështu do të vijohet ushtrimi deri në fund. Mirpo, si ushtrimi i përparshëm me anë të mbledhjes, ashtu edhe ai i dyti me anë të zbritjes, mund të bëhen edhe tue numurue nxânësit shpejt e shpejt mbassi këto ushtrime janë vetëm si përsëritje e jo si mësim i mirëfilltë. Si të bëhen disa stërvitje të tilla, do të fillohet puna e shumimit me 5. Për të kryemit e kësaj pune mësuesi vepron në këtë mënyrë: Herën e parë lishon disa grumbuj nga 5 kor. mbi tavolinë, ose në një vend tjetër ku shofim të gjithë nxânësit, pastaj ulet e merr 5 kor. i mban në dorë dhe pyet nxânësit: Mës. Sa korona kam në dorë? Nxa. Në dorë kini 5 kr. (Mësuesi i numuron vetë ose më mirë çon një nxânës t' i numurojë). Mës. Po sa herë u-ula unë që mora 5 kor. ? Nxa. Ju u-ulët një herë dhe muert 5 kor. Mës. Pra sa herë nga 5 kor. kam marrun me një herë t' ulun? (Pas pyetjes caktohet një nxânës). Nxa. Ju muerët një herë 5 kor. (Përsëritet prej disa nxanësvet veçanisht, pastaj edhe horas). Mës. Po kush di të më thotë se sa korona bëjnë një herë 5 korona? Nxa. Një herë 5 korona bëjnë 5 kor. (e thonë nxânësit me radhë pastaj edhe horas). Mbassi ta këtë kuptue mësuesi se nxânësit e dijnë sa ban një herë 5, atëhere fillon pu-

nën edhe për të tjerat në këtë mënyrë : Ulet e merr prapë 5 kor. të tjera. i mba në dorën tjetër dhe i pyet nxënësit : Sa korona kam në këtë dorë ? Nxa. N'atë dorë kini 5 kor. Mës. Po në të dy duer sa korona kam ? Nxa. Në të dy duer kini 10 kor. Mës. Po a e dini se sa herë u-ula për me marrë 10 kor ? Nxa. Ju u-ulët dy herë dhe muert 10 kor. Mës. Pra sa herë nga 5 korona kam marrun me dy herë të ulme ? Nxa. Ju muert dy herë nga 5 kor. (Përsëritet prej shumë nxënësve). Mës. Po kush di të më thotë se sa korona bëjnë dy herë 5 korona ? Nxa. Dy herë 5 korona bëjnë 10 korona. (Përsëritet prej disa nxënësve. veçanësisht, pastaj edhe horas).

Mbassi të kenë kuptue mirë nxënësit se një herë 5 bën 5 e dy herë 5 bëjnë 10, mësuesi do të fillojë punën edhe edhe për 3 herë 5 ; 4 herë 5 ; 5 herë 5, 6 herë 5 ; 7 herë 5 ; 8 herë 5 ; 9 herë 5 e 10 herë 5, të cilat do t'i zhvilloje po n'atë mënyrë që u-zhvilluen të parat.

H. Hodo '29,

Provë mësimi dhëun në klasën e III ë të Shkollës Ushtrimore Elbasan.

Thema: Mësim jete mbi pagëtyrat (pagesat).

Paragatitja.

Mësimi do të fillohet, tue u-lidhun me mësimet e mëparëshme, qi kanë bëmë mbi zyrat e Qeverisë e të Bashkis dhe do të pyeten nxënësit, qi të tregojnë disa njerës të Qeverisë, si p. sh. Prefektin, Kryegjykatshin, drejtorin e Financës e nënpunës të tjerë të të gjithë zyrave, që i dinë e i kanë mësue më përpara. Mësuesi i u thotë nxënësve se të gjithë këta nënpunës kanë familjet e tyre edhe këta duen t'ushqehen sikurse dhe na; pra me shka i ushqejnë familjet e tyre këta nënpunës ? - Nxënësit përgjigjen se Shteti iu paguen rroga të gjithë nënpunësve. Mirpo Shteti ka shumë nënpunës, ai ka me pague shumë rroga; pra ku i gjen Shteti gjithë këto të holla ? - Nxënësit tregojnë se Shteti i mbleth të hollat prej popullit, tue iu vumun pagesa të gjithë njerëzve.

Qëllimi. Ndashti pra do të shofim se shka janë këto pagesa, qi merr Qeverija prej popullit (qëllimi përsëritet prej nxënësve).

Paraqitja

Ndashti pyeten nxânsit se ç'farë pagesash i jep populli Shtetit edhe ata tregojnë : taksat e shtëpivet, Patentat, taksë rruge, të kafshëve, të dhetat, mbi duhanin etj. Pra për me mbledhë këto pagesa prej popullit. Shteti ka emnue disa njerës. Nxânsit tregojnë tagrambledhsit, zyrën ku rrinë, veprimin e tyne, qysh i mbledhin të hollat etj. Taksat paguhen një herë në mot. Kur vjen koha e pagesës, tagrambledhësit marrin nga një trajsë mbi krah edhe nga një gjindarmë me vehte edhe shkojnë nëpër dyqanet e nëpër shtëpijat e popullit për me mbledhë pagesat. Shtyhen nxânsit të diftojnë se ç'kanë tagrambledhsit në trajsat e tyne dhe si i dinë emnat e gjithë njerësvet. Nxansit tregojnë se në trajsat mbajnë regjistrat e tyne, ku janë shkruar gjithë shtëpit e njerzvet dhe sa paguen çdo njeri. Mësuesi i pyet pastaj se ç' duhet të marri ai që paguen prej tagrambledhësit, që ta dijë ai se e ka pague pagesën e vet. Nxânsit përgjigjen se atij do t' i jipet një dëftesë. Pra atij, qi paguen taksën, i jepet një diftesë; shka tregon ajo diftesë? Nxansit përgjigjen se n'atë tregohet qi ai njeri ka pague kaçë të holla për vitin . . . ; me këtë mënyrë mësuesi iu difton nxânsvet se këto taksat i paguen populli vit për vit. Na thâ-më se tagrambledhësit marrin nga një gjindarm me vehte; pse i marrin kta gjindarmë? Nxânsit diftojnë se, kur nuk do me i pague ndonjani të hollat, gjindarmi e merr dhe e çon në burg. Pra duhet t' i paguejmë Shtetit taksat t'ona, se ai, qi nuk i paguen, nuk i bindet ligjit, prandaj dënohet si një fajtuer. Me këtë mënyrë diftohet se gjindarmi e ruen tagrambledhsin, se ai ka me vehte gjithë ato të holla; gjithashtu tregohet se tagrambledhsi, mbassi i mbleth pagesat, i çon në zyrën e financës. Këto të holla pra Shteti i përdor për gjithë nevojat e ndryshme qi ka.

Mbasandaj flitet mbi taksën e rrugës; pra mësuesi iu thotë nxânsvet : " Ç' do të jetë kjo taksë rruge? ". Këtu lihen nxânsit të mendohen dhe të përgjigjen vetë. Ndigjoni pra : " Shteti përkujdeset për popullin; ai çel rrugë të raja, ndreq rrugët e prishme, godit urat etj. etj. ; po gjithë këto punë bëhen me puntorë, ata duen të holla; pra Shteti iu ka vënë një taksë të veçantë njerëzvet e kjo pagesë quhet taksë rruge " .

" Përsëritet horas prej nxansvet edhe shkruhet në drrasë të zezë prej mësuesit, fjala taksë rruge, që ta kuptojnë mirë nxansit se

shka quhet taksë rruge „ . Pra dftohet se kush është i detyruem me pague taksë rruge, pse nuk paguejnë të vegjlit edhe pleqt dhe sa paguen çdo njeri në vit. etj. Po kështu flitet edhe mbi të dhetat, tue tregue gjithënji nxansit se qysh merret pagesa e të dhetavet; qysh dhetohen arat, ullishta), kopshtet; mbi taksën e duhanit; qysh punohet, sa paguhet për një kilogram " paqeta ose si do me qenë „ . Mbi dunanin munt të flitet edhe më gjatë e sidomos këtu n' Elbasan, ku del duhani më i mirë e më i tepërraë; mbi bandrollin e duhanit etj. " Gjithënji fjalët, qi kanë më i tepër randësi si mbi të dhetat, mbi duhanin etj., thuhet horas prej nx e shkruhen në drrasë të zezë „ . Po kështu flitet edhe mbi taksën e Patentës, mbi vleftën e saj (sa për qint paguhet) në lidhje me zyrën e Patentës, tue formulue fjalë dhe tue i shkruet fjalët e randësishme në drrasë të zezë si më nalt, të cilat do të thuhet horas prej nxansvet, deri sa t' i kuptojnë mirë. Mirpo veç këtyne pagesave qi thãmë, njerzit paguejnë edhe për kafshët. Nxansit tregojnë sa paguejnë dhënt, dhit, kualt, lopët etj. (për një kokë) . Mësuesi do t' ua ndreqë gjithënji mendimet e përgjigjet e gabueshme nxansvet.

Përmbledhja .

Pra ndashti mësuet se populli ka detyrë që t' i paguejë Shtetit gjithë këto pagesa. Kush din me më dftue se ç' taksa i paguen populli Shtetit ? - Nxansit dftojnë . . .

Pra të gjitha kto taksa, qi i paguen populli Shtetit, quhen me një fjalë pagëtyra. (Kjo fjalë thuhet horas prej nxansvet edhe shkruhet në drrasë të zezë fjala pagëtyra). Këndohen gjithë frazat e fjalët e shkrueme në drrasë të zezë, tue i përmbledhë pikat më të randësishme të mësimit dhe tue i tregue nxansit vetë.

Po shka i bân Shteti gjithë këto të holla ? - Këtu tregohen nevojat e Shtetit dhe detyrat e tij kundrejt popullit. Pra duhet t' i paguejmë Shtetit pagëtyrat t'ona, se ai na qeveris dhe mban qetsin për mbrenda e na ruen atdhën prej anmiqvet të jashtëm. Pra nuk duhet t' i shmangemi detyravel, qi kemi ndaj atdhën, por t' i japim pagëtyrat t' ona.

Thellimi

Për veç pagesave të qeveris ne, qi rrojmë në qylet, paguejmë edhe taksa të tjera, pagesat qi na i merr bashk'ja.

Sikurse qeverija përkuajdeset për gjithë popullin e Shqipnis,

ashtu edhe bashkija përkujdeset për popullin, por vetëm për popullin e qytetit. Pse bashkija përkujdeset vetëm për popullin e qytetit? Nx., se bashkija është e popullit të qytetit, atë e ka zgjedhë vetëm populli i Elbasanit. Bashkija përkujdeset për rrugët e qytetit, për pastërtin, zbukurimin e qytetit etj. Mës. iu tregon nxansvet se për të gjitha këto duhen të holla; prandaj bashkija iu ka vù disa pagesa njerëzvet të qytetit. Pyeten nx. se ç'farë taksa i paguejnë bashkis etj. Pra na paguekemi dy farë taksash: taksat qi na i merr qeverija e ato qi i paguejnë bashkis. Po bashkija merr taksë edhe për të gjitha ato gjana, q' i sjellin katundarët e i shësin ktu n' Elbasan etj.

Ushtrimi

Po të ketë kohë, nx. munt të diftojnë pagesat, qi merr bashkija mbi të shitunit e drithit (kandar). të kafshëvevet (indisap etj.)

Fahri I. Babani '29,

Nji natë dimnit

Ndërsa malet rreth e përqark ushtojshin prej zanit t'ambël të kumbonve, unë po delshe prej shtëpije e po u drejtojshe kahë nji anë e qytetit. Ecshe rrugës me hapa të zakonshme tue mbështjellë sa më mirë trupin e styren.

Qiella ishle mblue me rë e hana u-dukte si nji lundër që, tue vozitë larg bregut herë duket herë hupë neper vale që pa dhimbë e rrahin në katër anët.

Ishte nji natë e terrshme; njeri i gjallë nuk u shifte më; nuk u ndigjote tjetër veç e lehmja e qejve e fishkullima e erës, që, përzië bashkë me kangët qi delshin prej disa shtëpijave bri rrugës, shkojshin e u perplasëshin neper mure.

Shtëpija kah e cilla ishe nisë, ishte jashtë qytetit, në mes të nji kopshti të gjanë, të thamë e të shkretnuem prej acarimit e në lojë t'ernavet.

Porsa dola qytetin, të ftoftit filloi me u-shtue e me te edhe terri i natës, i cilli nuk më lëte me pa, ku vejshe kambën.

Ecshe gjithnji tue u-strukë nen pallto e tue mëshehë flyrën sa ma mirë mujshe prej ernave të furishme, të cillat, tue

u-ndeshë me hov në mue, përshkojshin brimat e një arke të vogël, që mbajshe në dorë tue bënë të dalin prej sajë disa tingllime si neper dhe; ishte zani i vjolinës. Pemët, tue u lkundun andej e kndej, gadi perkitshin tokën e n'at terrinë m' u dukshin si bishtë të tërbueme prej ujë!... Kodrat për rreth, të rrahuna prej valve t'erës nepshin një ushtimë me të perqethë shtatin!.....

Në sa nëpër mende t'eme endeshin, tue mbarrë ngjyra të ndryshme, ato që shifshe e ndigjojshe, i u afrova shtëpis gadi pa u-kujtue, kërseta e, tue lanë te dera gjithë ato mendime hina mrendë.

Oda në të cillën kjeçë shti kishte disa djelmosha, që po ujdishshin veglat muzikore; ishin shokët e mi, të mbledhun për me kremtue naten e mesit të dimnit të cillët porsa më pan më përshndetne me dashni.

Nxehitsina e zjarrmit, që tekta hina n'odë më rrethoi, ma njalli pak shpirtin e më bëni me harrue luften, që kishe pasë me valët e erës.

Si m' u-shkri mirë gjaku kapme veglat e fillueme disa melodina të bukra, të cillat, tue u-bashkueme ajrin e nxehët të dhomës bijshin kandshem ndë veshët e ndigjuesve.

Kur të knaqun me to i ulshim për me i lshue vend bi sedimeve e hokave, atëhere frytet na e ambëlojshin gojen e ndoj gotë venet na lagte fytyrën të thame prej kangësh.

Në sa ishim në valë të qefit ndihet dikush përjashta, që me një zë gadi të fikun kërkonte ndihmë. I zoti i shtëpis, burr bujar, duel me pa çka ishte tue na lanë ne në një habi e heshtim! Nuk kaloi shumë e një njeri i mbetun gadi pa frymë, po hin mrenda. Ishte një plakë kund gjashtdhjetë vjeç, i cilli, mbetë pa strehë n'at natë mëneret, kishte m'sy kahë na vallzojshim me shpresë me nxjerrë pak mëshirë.

Si hoq setren të zbardhueme prej flokve të borës e si fshini me një rubë kryet e fryrën të bëmun ujë, u ul pranë zjarrmit e filloi me nxë me durr krahanorin e bëmë akull!

Të gjithve na preku në zembër e me një herë i vume para një gotë venë për me ia përtri fuqit e ligshlueme.

Filloi me marrë frymë ma me lehtësi; na rishtas muerëm veglat si me dashë me i urue pshtimin plakut i cilli, me dy sy të venduem nën hijen e dy vetllave të thime, nuk prate tue di-

ftue me sheje gëzimin që i ndite zembra.

Lodhun me to përpoqme edhe një herë gotat e venës e e lutme plakun të na dftote ndoj ngjare të jetës s' vet, mbassi u-dukte i hjekun e i sprovuem nder tallazat e ksaj bote.

Aj, mbas sa t'ofshamesh, që i delshin fillë prej zembre filloi: " Eh, o djelm, të dashtun! ju nuk dini çka don me thanë me vujtë, mbassi keni le në hyllë të mirë! . . . . .

— Nj 'atëherë, kur Shqypnia gjendesh orë e ças në rrezik me qenë shkyem prej kthetrave t'anmiqve, na gjindeshim nëpër majët e thepisuna e me borë për me mprojtë njate liri, njato doke, që të parët, nder grahmat e mrame të jetës s' tyne, nuk prane tue na i porositë.

Kur vite dimni tufa, tufa u-shperndajshin neper koliba gjithherë në frigë me qenë kashata e natyrës e anmiqve o e bishëve. U grumbulloshim rreth zjarmit me nxe duert e ngrime prej hekrit të pushkës e kambët e ngathta prej borës e në mes t'atij trishtimi ia thojshim kangës tue kndue trimnit e të parve, si me dashtë me i dhanë zembër vedit, n' at vend ku, në kambë të melodinave t'ambra të veglave nuk u-ndiglote tjetër veç ulurima e egërsinave!! . . . . gjithë këtë veç për Shqypni!! . . . . veç për atdhe! . . . e sot?! . . . . .

N' at ças një e ofshame duet prej zemrës s' plakut e na për-qethi shtatin të gjithve; metme të shtanguem prej shejevet të mallnjyeshme të fytrës s' tij shndritun prej do pika lodjet, që pa dashtë, si kru i shkojshin nëpër mollza të faqeve . . . . .

Kuptuem çka desht me thanë! . . . . .

Në sy të tij shkelxete dashtnia për atdhe . . . . në zembër të tij lulzote dëshiri me mbarue edhe ato pak ditë për ' te.

S' e nganë ma gjatë por, tue i dhanë nderim asaj zembër fisnike e trimneshë, filluem bisedë tjera, në sa plaku, i rrethuem prej një deti kujtimesh, që rishtas i njalleshin në mend. nuk bâte tjetër veç ofshate me dy sy të ngulun për dhe.

Edhe unë i piklluem dola prej odet e fillova me shetitë nëpër një treme në faqe së cillës gjindeshin nja tri dritare, nëpër të cilat hana kishte lshue mbi mur rrezet e vela.

I u afrova . . . . gjithkahë ishte qetsi! . . . . .

Bora kishte pushue e natyra e mblueme prej shtresave

të sajë kishte marrë pamjen e një kopshti të bukur mbushë me lila të bardhë.

Degët e pemve, randuem prej borës, u lkundshin prej një ere të fresktë e prej dritarjet m'u-dukshin se po i falen natyrës.

Në sa mrenda jonet e veglave muzikore të knaqëshin shpirtin, unë rrijshe tue soditë hyjët e panumërt, që kishin mblue kupën e qiellës, që porsì gurë djamandi vezullojshin mbi natyrën e qetë e hanën, që si mbretneshë e 'tyne derdhte rreze mbi borën, e cilla kishte shli nën vedi fusha e male . . . .

Do të kishte mbetë aty tue u-knaqë me ate bukuri natyret, mos të kishte qenë zani i shokve, që më thirrte me u bashkue me' ta! . . . .

Nata na kaloi, por me gjithë ate kujtimi i saj endë ka mbetë i pashlyem në zembër t'eme!

Z. N. Pali ,30,

Novelë

Ndërmjet dy shetive.

"Ciko, merre një herë at Serenatën e Tosellit,, i tha Jani shoqit të tij, e ai filloi të losë telat e kitharës. Zanet e saja amel tue kumbue, n' at qetësi nate, dukeshin si jone parrizi.

Jani me zanin e tij të bukur e ndiqte kitharen n'at melodi melankonike, tiugujt e së cilles largoheshin tue u bashkue me zhurmën e lët të valëve të liqenit, që gjindej aty afër.

"Sa bukur këndon, ti Jan,, tha Adelina, e ai si në shëj gjegjeje i lëshoi një herë sÿt asajë si të dote me i thanë dishka, që s' mund t'ja thote me gojë.

"E bukur është shetija në katund tash në verë,, tha Cikja.

"Me të vërtetë, i u gjegj Jani, e sidomos kur kalohet edhe nata me qëf sikur po e kalojmë na sonde,, e tue thanë këto fjalë e kqyri në sy Adelinen, e cila i kishte sÿt në të, e të dy i përcuellën të kqyrunat me një të bame buzen në gaz, gjà që kje vù oroe edhe prej Cikos.

"Sande po rrimë tue këndue e tue bisedue këtu jasht,

tha Jani—me qëllim që t'a shfrytote at kohë, që rasa ja kishte qitë me ndejë me Adelinën—si thoni ju? „

Ajo me një herë e pëlqej at mendim, tue thanë se edhe asajë ja kishte aade qetsin' e natës e bukurin' e natyrës n'at kohë. E me të vertetë ishte një natë nga më të bukurat: Hana lëshote rrezet e veta të zbëta mbi tre të rijt e mbi mbarë natyrën, një erë e let fryte tue shkaktue një lëvizje të vogël të valëvet të liqenit, të cillat ktheshin si vëllzim dritën e hanës, që bite mbi to. Nga një herë e thete heshtimin e lehmja e largtë e qëjve t' atij katundi.

Nata gjithnjë po shtyhej, e të rijt nuk po merziteshin aspak me kangët e bisedët e tyne....

N' e mram porsa filloi të dalë drita u-banë gati e u-nisen për në qytet. Si mbërijnë te shtëpia e Adelinës, u danë: ajo hapi derën e u-shduk, e dy shokët shkuen nder shtëpijat e veta.

I shkreti Jan! në sa mendime e kishte qitë ajo sheti. a më mirë me thanë, Adelina, për dashtnin e së cilës ishte mjaft në dyshim. Por edhe Adelina, rrite në shpi tue blue të tilla mendime.....

“A thue më don?„ pvetëte vehten e vet Jani“por edhe me më dashhtë a mund t'a marr? A mund t'i bindi prindt e mij. që janë aq të pasun, të m'apin lëje të marr një vajzë të vorfën? „ Kjo ishte pyetja, së cillës Jani s'mund t'i epte dum, pse ai s' bâte kurgjã pa lëjen e prindvet....

Por me gjith pengimet, që kishte dashtnija, aq më tepër ajo shtohet ndermjete tyne dita me ditë.....

Vera kaloi, e Jani si gjithë studentët e tjerë po bëhej gadi të nisej. Ishte e mramja vjetë shkollore.... Erdh dita e caktueme e ai vojti në shtëpin e Adelinës për t' i thanë: lamtumirë!

S' mund t' a përshkruejë njeriu me sã máll u danë pá muejtë nemosé t' ja diftojshin shoqi-shoqit mshefsit e zemravet të veta.

Automobili po ecëte me shpejti, Jani ishte bã gur e s'qitte fjalë prej goje; fëtyra e Adelinës rrite gjithnjë e piktu-rueme në fantazin e tij, të folunit e bukur, gazi i amël i sajë..

“T'u ngjatët jeta Jani „ e pershndeten shokët porsa ai mërrijti te dera e shkollës; “Ju ngjatët me nderë „ tha Jani edhe hyni mrendë. Lã valixhen në vendin e caktuem edhe u-ul në shtrat. I rrethuem prej shokëve e i nxitun prej pyetjeve të shpesh-ta të tyne, xù të flasë e t' i largohet pak ajo merzi që e kish

kapë.

88

Vjeta kalote, e Jani shkote më së miri me mësimë. Shum herë rrite në kujtime të kohës së kalueme, por më në fund i nepte zemër vedit tue thanë: “ të shkuemen në shpi, do t’u diftoj prindëvet, do t’u lutem, do t’u bije ndër kambë, do t’ua mushi menden me çdo mjet, e Adelina atëhere është e ëmja përgjithmonë „ Me këto fjalë, i shkreti Jan u-ngushllonte.

Nji natë, shtri në shtrat, nuk po e xente gjumi. Elektriку fikë, të gjith shokët kishin fjetë, e qetsija mretonte gjithkahë, gjà kjo, që e lëte edhe më të lirë fantazin e tij të shetisë lirisht nëpër kujtimet e kohëvet të kalueme, si shëtite flladi i lehtë i mëngjezit nëper blerimet e njaj lulishte të bukur, shumë kohë kaloi e n’ e mram fjet, por as në gjum s’ do të rrite i qetë . . . . Pau n’ andër, se kreu shkollën e shkoi në shpi me gëzim se do të gjete Adelinën e vet, por oh! sa i rrëjtun mbet: Adelinën e kishin martue prindët me nji tjetër, e ndeshi në rrugë tue shetitë me të shoqin, u këthye që të mos e shifshin, shkoi në shpi e u ndry n’odë, kù kjau e kjau e më në fund në dishprim bertiti; “O dashtni sa e rrëjshme kënce!! Zani i ti e zgjoi shoqin, që kishte për bri e :

“Jan, more Jan, çka kë? „ i thotë, e Jani. çue prej gjumit trëmshem pak prej britmës së vet e pak prej asajë të shokut, çilë sýt, shef vedin se kù gjindet e tue e shikjue atë : “ Jo kurgia nuk kam, i thotë, por pashë nji andërr të keqe „ ; nji e fshame e fellë i duel prej zëmret e u shtri përsëri në shtrat. Shoku nuk ngiati e fjeti, por Jani mendote gjithnji . . . . s’ e mërrte më gjumi.

A thue mos ishte ajo andërr nji fytyrë realiteti? Sa më tepër mudohej t’ a sgidhëte at problem, aq më tepër dyshimet rishtoheshin . . . . “ Çka të báj? Kahë të drejtohem? Do të shkrucej! Po kujt? . . . . „ Kshtu rrite tue pyetë e tue i dhanë gjegjë të thata vedit, të tanë natën, derë sa më në fund duel drita . . . .

Në sa ditët kaloshin, shpresët e tija po filloshin m’ u-njallë përsëri. Te e mramja erdh ajo ditë aq e dishrueme, dita e të kryemit të shkollës; u-danë diplomat e Jani mbet mjaft i kënaqun.

89

Dy dit mrapa duel prej shpis së vet i veshun e i mbathun më së mirit si i perkitëte e u-drejttue për në shpin e Adelinës.

Pak hapa pa mërrijtë nisi t’ i rrahë zemra, iu avit derës pau

vendin kû ish in dâ nji vjetë mâ parë e si nji film i shpejtë u-përshkuen në mendën e tij të kaluemet. Dera krise e me nji herë kje çilë, hyni mrendë e gjâja mâ e parë, që i ra në sÿ, kjenë lulei e bukra, të rreshtueme me mjeshri ndër dy anët e oborrit e që ai fort mirë e dite se ç' dorë u vite rreth.

Hyni në dhomë i primë prej s' amës s' Adelinës, e cila e priti me gëzim edhe nisi të bisedojë tue e pytë se si e kishte kalue at vjetë. si ishte da me mësimë e tjera bisedë, rrjedhjen e të cilave ai s' e ndiqte por përgjigjej në të rrallë si i habitun; mendja e tij ishte njeti, te Adelina. të pamt e së cilës kje shkaku e qëllimi i parë i asajë vizite.

Por s' ngiati shumë e u ndi nji l'ecun i letë kambësh, prej të cilit ai mujt me dallue se kush ishte. Adelina, porsi nji nimfë, që del nga deti, u duk te praku i derës. Desht të hidhej në krahët e Janit e t' a pushote fytyrën e sajë, të thihun tash sa kohë prej malli, në parzmin e tij, por zemra s' i punoi, pse nji zâ i mrendëshëm i tha: "A jë e sigurtë që të don?". Gjith këto mendime kjenë nji ças i vetun, u-avit i muer dorën Janit e u-fal me të.

Bisedët, që rridhëshin amel njena mbas tjetërs, përcjellë me të kqyruna të shpeshta të tyne bëshin që jani të harrote se ikëte koha e se duhej m' u-çue. N' e mram i përcjellun prej tyne duel e u-nis për në shtëpin e vet.

Ditët po kaloshin, e jani u-mundote të gjëte rasë, që t' ua çfaqëte prindëve mendimin e vet. Nji ditë, ulë në tryezë, mbasi kishin ngranë drekë, ua diftoi prindëve të tij dëshirin, që kishte. I ati porsa ndjeu këto fjalë, u-idhnue shumë në të birin tue i thanë edhe, që të mos ja xëte mâ në gojë at punë. Fjalët e egra të babës kjenë zhgjeta të prefta për zemrën e Janit. E ama at ditë nuk çeli gojë por as ajo nuk ishte e atij mendimit. Kaloj nji vjetë, e, me gjith kundërshtimin e rreptë, që pat prej t' et, jani u diftue gjithnji i palodhshëm në mendimin e vet e në çdo rasë përpiquej, që të ja delte qëllimit. Mbas sa e sa kundërshtimesh të kota, prindët mâ në fund u-bindën t'i japin lëjë. Gëzimi i Janit ishte në kulm.

Mbas pak ditësh kje bâ martesë e Cikja, shoku i dashtun i Janit, kje njëni ndër kumarët e tij.

88

Ishte nji nade vere, e jani bashkë me Adelinën e me Cikon po niseshin për në nji sheti, e cila do të zgjatej posë ditës edhe atë

natë, që të vishin në e nesër në gjyete.

Ishte errët, hana për mbas malit po çohet me shndritë natyrën e ramë në qetsin e natës, në sa këta gjindeshin ndejë jashtë tue u-knaqë me bukurit e natyrës sikurse natën tjetër para dy vjetësh.

* Ciko, merre një herë at Serenaten e Tosellit „ i tha Jani shoqit të tij, e ai filloi të losë telat e kitharës; Jani me zanin e tij të bukur po e ndiqte, por, mendja e tij n' at ças kujtonte me gëzim ngjarjet e ndodhuna mrenda këtyne dy shtive e ndryshimin e madh të tyre.

K. Kosmâçi '29'

Të ndryshme

Bilardë me hundë.- Championi Amerikan i bilardës z. Henry Lewis nuk mjafton me luejtë vetëm me duerë, por ka trillue një mënyrë të re të luejtuni : Ate me hundë, edhe aq bukur e aq fort u bje topavet të druja me kete të shkretë, sa qi mund edhe lojtarët më të mirë. Merrni me mend tani se ç' alamet hunde do të ketë ky njeri.

T' interesuemit (hundëgjatët) le ta stërvisin këte organ të papunë, po deshën qi të fitojnë konkursin e math, qi do zhvillohet këto ditë për shkathtësin e saj në shumë lojna !

Mâ i madhi vaporr me elektrik.- U-mbarue së ndërtuemi në Californi ky vaporr, qi do t' udhëtojë ndërmjet kësaj e New-York-ut nëpër Panama. Ky është 22000 tonësh, është i gjatë m. 101.50 e i gjatë m. 24.50 dhe ecën me një shpejtësi prej 20 milësh n' orë. T' ecunit e tij, të ngrofunit, të ziemit e gjellvet e ç' do gjë tjetër bënë të gjitha me elektrik. Ka mbrenda një garazhë, që mund të marrë 140 automobila. Të kishim edhe neve një kësoj me qenë, qi të çojshim nxânsit e mbrendshëm prej internatit në ndërtesën e mësimit, kur bije shi !

Skelet Mjshetëruer. — Edhe kjo një ndër mrekullit e shkencës : Një farë elektrikienit, i quejtun Douglas Ellis ja ka përshkue trupin një rrymë elektrike prej 5000 kuaj avulli fuqi e ja ka prishë po thue të gjithë skeletin, mirpo doktorrët mbas disa operacionsh ja kanë hekë të gjitha eshtinat e prishme e në vend të

tyne i kanë vumë të tjera të metalla (prej bakelitit), e burr' i botës sot me gjithë skeletin e tij të metaltë nuk ka ndonji të metë trupore e mendore.

Nji murro i math.— Para disa kohësh u-bà nji konkurs ndërmjet qenvet edhe fitoj nji murro me titullin mà i madhi qen në botë. Ky, ndejun mibi dy këmbët e prapme, është i naltë m. 1, 93 edhe vjen kg. 72, 500.

Shtëza mà e madhe në botë.— Murroja (qi përmendëm), nuk është gjà hiç afër nji farë balene, qi është e gjatë 27 m. edhe vjen 30 ton. Ecën me nji shpejtësi prej 48 km. n' orë dhe ka nji forcë prej 650 kuaj avulli.

Kush do emën ? Mbreti i Cambodge-it (koloni franceze në Asin L.) ka nji emën të bukur fort. Ai ka mbrenda ç' muzikë të dësh: të kullme, të çeshtime, të përçapme e shumë tinguj të tjerë qi mund të bëni pak mund e t' i gjini vetë. Këte e quejnë : Prèa Bat Samdach Prèa Sisowathmonivong Chamcha Krapong Karibé-ach Barmingthor Phouvannay Kraikekofea Soulalay Prèa Chau Chung Campuchéa Thippedey. Mbaroi ! Po të kishte këtu në shkollë ndonji nxanës me nji këso emni, duhesh qi edhe profesorët të kishin kujtesën e fortë, veshët të prë për muzikë, e me gjithë atë kur të mbërrijshin ke bishti, do t' ia kishin harrue kryet.

Mledhun prej

A. Andonit '29'

Lajme Sportive

Më 25/11/ 1929 luejtën foot-ball për herë të parë nxansit e mbrendshëm me të jashtmit në fushën e Kazermës. Përfundimi qe 2:0 në favor të të jashtëmvet. Të dy palët luejtën bukur me gjakftohtësi, tue tregue se e cila zotsin e sajë por mà në fund të jashtmit me mjeshtërin e tyne mujtën me 2 kundër asnji.

Por kjo lojë u-përsërit prap s' dytit më 2/1/29 dhe s' treti, më 10/1/29, deri sa mujtën të mbrendshmit m' u krahasue me të përjashtmit, por jo me i mundë ata. Përfundimi i s' dytës qe 0: 0 s' tretës 1: 1

Më 9/12/1929 lufti klasa e I me Gatimoren. Loja nuk pat ndonji përfundim, por me gjithë atë u-duk zotsija e s' parës.

Më 14/12/29 lufti Klasa e I me të II. përfundimi qe 1: 0 në favor të s' I.

A. Andonit '29.

Fjalë t' urta

1. — Më mirë të flesh pa darkë se sa të gëdhësh me borç.
2. — Mos hith gurë në baltë, në do që të mos lyhesh.
3. — Sa t' i vijë qejfi agait, i del shpiati fukarait.
4. — Më mirë djepja thatë, se sa shejtani brënda.
5. — Kur të nisesh për në gosti, lidh-e pulën për këmbë.
6. — Dardhat e qullta i ha breshka.
7. — Paraja e bardhë për ditë të zezë.
8. — Çudi me punrat e kësaj jete: në paç bisht ta presin, po s' pate ta ngjisin.
9. — Sa të jetë lalë Gjoni
Hani, pini e këndon
Kur të vdesë lalë Gjoni
Merrni trastën e kërkonj.
10. — Mos e bëj mik devenë, se e do portën të madhe.
11. — Mos i përziej kumblat me arinë.
12. — Më mirë pesë ditë e kaposh, se sa motmot e pulë.

Mbledhun prej
M. Milovës '29'

M b r e n d i j a

Qëllimi i ynë.

Të dashunë nxânës.

Me qënë i mërziqshëm është mëkata më e
madhe e mësimit.

Provë mësimi: Arithmetikë.

„ „ Pagëtyrat

Nji natë dimni.

Ndërmjet dy shtive.

Të ndryshme.

Lajme sportive.

Fjalë t'urta.

E përkohëshmjia „ N O R M A L I S T I „ DEL NJI HERË NË MUEJ.

E botojnë nxânsit e Normales.

Editor: M. Golemi '29, ndihmës Q. Shehu '30,

Sekretar: K. Kozmaqi '29, „ „ S. Andoni '30,

Arkëtar: H. Hodo '29, „ „ P. Vasili '31,

P a j t i m i : për gjashtë numra 2 Fr. ari
Nji numër kushton 1 Kor.